

**การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐาน
สมรรถนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION STRATEGY TO PROMOTE LEARNING MANAGEMENT
COMPETENCY BASED ON COMPETENCY-BASED CURRICULUM OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS UNDER
THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

บุรณาด เฉยฉิน^{1,*} จิตติรัตน์ แสงเลิศจิต² นภาเดช บุญเชิดชู¹ และ นภาพรณ ยอดสิน³

Booranat Choeychin^{1,*} Jittirat Saengloetuthai² Napadech Booncherdchoo¹ and Napaporn Yodsin³

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นครปฐม 73000

²สาขาวิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นครปฐม 73000

³สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นครปฐม 73000

¹Program in Educational Administration Program, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University,
Nakhon Pathom 73000, Thailand

²Program in Research and Educational Evaluation Program, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University,
Nakhon Pathom 73000, Thailand

³Program in Educational Technology Program, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University,
Nakhon Pathom 73000, Thailand

*Corresponding Author: E-mail: booranat.choeychin@gmail.com

รับบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567 แก้ไขบทความ 26 มีนาคม 2567 ตอรับบทความ 29 มีนาคม 2567 เผยแพร่บทความ ตุลาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ และ 2) รับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาพิเศษ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 127 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามจังหวัด ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครู จำนวน 381 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.60–1.00 มีค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับระหว่าง 0.50–0.95 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคาม โดยการใช้ตัวแบบ 2S4M ตัวแบบ PEST และการวิเคราะห์ TOWS Matrix และระยะที่ 2 การรับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และศึกษาพิเศษ จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ปรับระบบการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีทันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

3) ปรับระบบงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพ 4) ยกระดับคุณภาพการนิเทศการศึกษาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ 5) พัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาผสานให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน และ 6) พัฒนาระบบการวัดประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างรอบด้าน

2. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ได้รับฉันทามติให้มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้, หลักสูตรฐานสมรรถนะ

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop academic administration strategies to promote learning management competency based on a competency-based curriculum; and 2) validate the academic administration strategies to promote learning management competency based on a competency-based curriculum. This mixed-methods research was divided into two phases: Phase 1 involved the development of academic administration strategies to promote learning management competency based on a competency-based curriculum. The key informants consisted of primary school directors, supervisors, and scholars in educational administration, totaling seven individuals, obtained through purposive sampling. Data were collected through interview forms and analyzed using content analysis. The research sample comprised 127 schools under the Office of the Basic Education Commission, participating in a research project focused on the development process of the competency-based curriculum of education sandbox schools during the academic year 2023. These schools were selected through proportional stratified random sampling, distributed by province. The informants, comprising 381 school directors, heads of academic departments, and teachers, completed a set of questionnaires, with item objective congruence indexes ranging from 0.60 to 1.00, the discrimination power between 0.50 and 0.95, and the reliability of 0.99. Data were analyzed for frequency, percentage, mean, standard deviation, and a modified priority need index. The strengths, weaknesses, opportunities, and threats were analyzed by the 2S4M model, PEST model, and TOWS Matrix. Phase 2 involved the validation of academic administration strategies to promote learning management competency based on a competency-based curriculum. The 12 informants, obtained through purposive sampling, included the Director of the Primary Educational Service Area Office, school directors, deputy directors in academic affairs, scholars in educational administration, and supervisors. Data were collected through a connoisseurship seminar and analyzed using content analysis.

The research results showed that:

1. The academic administration strategy to promote learning management competency based on a competency-based curriculum consisted of six main strategies: 1) adjusting the innovation and technology development system to align with social and cultural conditions and respond to learners' needs; 2) developing a competency-based curriculum following modern technologies and addressing learners' needs; 3) adjusting budgeting system to support the effective development of a competency-based curriculum; 4) upgrading the quality of educational supervision based on a competency-based curriculum; 5) developing technology-oriented learning innovations that respond to learners' needs; and 6) developing a comprehensive assessment system based on a competency-based curriculum.

2. The academic administration strategy to promote learning management competency based on a competency-based curriculum was approved by consensus that it was accurate, appropriate, feasible, and beneficial.

Keywords: Academic Administration Strategy, Learning Management Competency, Competency-Based Curriculum

บทนำ

ตลอดระยะเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา การศึกษาของประเทศไทยนั้นต้องเผชิญกับวิกฤตทางการศึกษาหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง และไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีจำนวนนักเรียนที่ตกหล่นจากระบบการศึกษาค่อนข้างมาก ใช้วิธีการจัดการศึกษาที่ล้าสมัย รวมถึงมีการตื่นตัวของกระแสการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาความด้อยคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเทียบกับการจัดการศึกษาของประเทศชั้นนำอื่น ๆ ปัญหาของนักเรียนไทยที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ ปัญหาในเรื่องของการประยุกต์ใช้ เพราะระบบการศึกษาของโรงเรียนยังคงยึดติดกับวิธีการสอนแบบเดิม ทำให้ผู้เรียนถูกปลูกฝังด้วยการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อนำไปสอบ มากกว่าที่จะเรียนรู้เพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ และมุ่งสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถนำความรู้ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนเรียนรู้มาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับตัวเองและสังคมได้ กล่าวคือ เด็กไทยนั้นมีสมรรถนะที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น อันเป็นเรื่องที่เสียเปรียบอย่างมากในการแข่งขันกับนานาประเทศ และจากสาเหตุดังกล่าว ทำให้ทางภาครัฐจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนรู้เสียใหม่ โดยเปลี่ยนจุดเน้นจากที่เคยเป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหา (Content-based) คือ เน้นเนื้อหาวิชา และมีมาตรฐานและตัวชี้วัดจำนวนมาก ไปเป็นหลักสูตรที่เป็นฐานสมรรถนะ (Competency-based) คือ มุ่งไปยังพฤติกรรมที่ผู้เรียนโดยตรง ยึดความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เป็นหลัก เพื่อเป็นหลักประกันว่า ผู้เรียนจะมีทักษะและความสามารถในการด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เมื่อผ่านการเรียนรู้ แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้กำหนดให้หลักสูตรฐานสมรรถนะนั้นเป็นแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้เกิดการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการการทำงานการแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต (เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ, 2562, หน้า 20)

สมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กอปปศ.) คณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กอปปศ.) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียน (Student Care Competencies) ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญที่จำเป็นต่อการทำงาน และการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งนี้ต้องการให้สมรรถนะเหล่านี้เกิดขึ้นในผู้เรียนทุกคนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 มิติ คือ คนไทยสามารถสูง (Smart Thais) คนไทยอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) คนไทยฉลาดรู้ (Literacy Thais) และคนไทยใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen) โดยแบ่งสมรรถนะออกเป็น 10 สมรรถนะ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564, หน้า 3)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดระบบพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นในปี 2548 ที่มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาบนฐานความคิดสมรรถนะ เพื่อให้ผู้บริหาร และครูเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะ โดยไปผูกกับการเลื่อนวิทยฐานะ และคาดหวังว่าจะนำไปสู่ศักยภาพการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในที่สุด ดังนั้น ครูจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้อำนาจหน้าที่ของตนได้อย่างเข้มแข็ง จริงจัง ต้องได้รับการสนับสนุนปัจจัย และกระบวนการที่จะช่วยให้สามารถจัดการเรียนรู้ และดำเนินงานด้านการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายทั้งของผู้เรียนและของสถานศึกษา การพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เป็นสมรรถนะหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดเป็นสมรรถนะประจำสายงาน เพื่อใช้ในการประเมินสมรรถนะของครู ซึ่งครูในฐานะที่เป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูจึงควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อไป (พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2547, หน้า 22)

การนำสมรรถนะมาเป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาโดยมีการกำหนดสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยรวมได้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลกับผู้เรียนอย่างแท้จริงโดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง บทบาทของสถานศึกษาจึงมีหน้าที่หลักในการบริหาร และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมงานทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารทั่วไปให้เกิดความสอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบันเพื่อบรรลุเป้าหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งหากพิจารณาจากขอบข่ายและภารกิจการบริหาร และจัดการสถานศึกษา 4 ด้านแล้วจะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนที่จะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมิธและคณะ (Smith & other, 1961, p. 170) ได้จัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรกจากงานด้านอื่น ๆ โดยให้ความสำคัญกับงานวิชาการถึงร้อยละ 40 การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร

การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการใช้สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล

การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการภายในองค์กร เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการบริหารจัดการเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การทำความเข้าใจ และการพยายามศึกษาองค์การที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์เพื่อการจัดการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความสำคัญของกลยุทธ์ ที่จะช่วยสนับสนุนองค์การให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดของการบริหารงานวิชาการเพื่อจัดการศึกษาให้บรรลุผลโดยต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความตระหนักในความเป็นผู้นำที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลา เพื่อนำทีมงานไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจนมีศักยภาพที่จะผลักดันบุคลากรในโรงเรียนให้มีความร่วมมือประกอบกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจ และรักที่จะทำ (ศศิกันต์ เจริญดี, 2544, หน้า 21)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้นำผลไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ
2. เพื่อรับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของโรงเรียนทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้อง และเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมถึงการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

กลยุทธ์การบริหาร หมายถึง วิธีหรือแผนปฏิบัติการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดของสภาพแวดล้อม และขีดความสามารถของหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อให้ดำเนินการไปยังจุดหมาย ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ขององค์กร

หลักสูตรฐานสมรรถนะ หมายถึง หลักสูตรที่เน้นส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนในการปรับใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายในสถานการณ์จริง และแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหโดยพลิกแพลง และยืดหยุ่นในระยะยาว ตลอดจนมีสุขภาวะที่ดี สามารถปรับเปลี่ยนเส้นทางชีวิตให้สอดคล้องกับความต้องการของโลก และความก้าวหน้าทางวิทยาการได้

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ หมายถึง แนวทางเชิงรุกที่นำมาพัฒนาการบริหารงานวิชาการในองค์กรประกอบ 5 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ครูผู้สอนมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 3 ด้านคือ สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจ สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่มีสมรรถนะที่จำเป็นตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

จิตติมา วรณศรี (2557, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

จรุณี แก้วเอียน (2557, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินการไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของโรงเรียนทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญหรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นงานหลักของโรงเรียนส่วนอื่น ๆ เป็นงานที่มาสืบสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้น งานวิชาการจึงมิใช่เพียงแต่ให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่ความหมายรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 16) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน และเป็นส่วนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยมีการจัดกิจกรรมที่เป็นการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญมากเพราะเป็นงานหลักของกิจกรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การเรียนการสอนจะไม่เกิดขึ้นหากไม่มีงานวิชาการ มาตรฐานของโรงเรียนไม่ได้เน้นเพียงด้านบริเวณอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้สอยต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังมีส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารต้องปฏิบัติเป็นภารกิจหลัก

2. แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

2.1 ความหมายของกลยุทธ์

Higgins & Vincze (1993, p. 88) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนงานที่ผู้บริหารระดับสูงใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กร โดยมีปัจจัยอันเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์สภาวะได้ภาวะเสี่ยงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม และมีการกระทำอย่างต่อเนื่องเป็นระบบเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ และบรรลุเป้าหมาย

Thompson Jr & Strickland III (2003, p. 95) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกัน

David & David (2016, p. 9) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว (Long-Term Objectives)

บุญเลิศ เย็นคงคา (2554, หน้า 16) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนการดำเนินงานโดยอาศัยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากทั้งภายในและภายนอก นำมาประเมิน และวิเคราะห์หาทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อการตัดสินใจให้กับองค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 14) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง ศิลป์ และศาสตร์ที่เกี่ยวกับยุทธการทางทหารซึ่งคำศัพท์ “กลยุทธ์” หรือ “Strategy” นั้นมาจาก คำสองคำรวมกันคือ “Stratos” ซึ่งหมายถึง “กองทัพ” และ “Legei” ซึ่งหมายถึง “การนำหรือผู้นำ” กล่าวอีกนัยหนึ่ง กลยุทธ์ หมายถึง เรื่องของการวางแผนยุทธศาสตร์บัญชาการรบเพื่อนำกองทัพเข้ารุกศัตรูเพื่อชัยชนะ โดยการใช้สรรพกำลัง และเทคนิควิธีอันชาญฉลาดให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั่นเอง ต่อมาได้ถูกนำมาใช้ในการวางแผนบริหารหน่วยงาน โดยหมายถึงวิธีการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

กล่าวโดยสรุป กลยุทธ์ หมายถึง วิธีหรือแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดของสภาพแวดล้อม และขีดความสามารถของหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อให้ดำเนินการไปยังจุดหมาย ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์ และสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.2 ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์

สุพานิ สฤกษ์วานิช (2553, หน้า 11) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์มี ดังนี้

1) ช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เห็นโอกาสใหม่ ๆ เห็นข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าคู่แข่งซึ่งสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้ และใช้จุดแข็งขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด นั่นคือ องค์กรสามารถสร้าง “Strategic Fit” ระหว่างสภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายในองค์กรได้ ทำให้องค์กรสามารถอยู่รอด และเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงตลอดจนปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

2) ช่วยให้องค์กรโดยส่วนรวมมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน เห็นถึงแนวทางที่สำคัญที่องค์กรจะต้องปฏิบัติ ทำให้องค์กรนั้น ๆ แข็งแกร่งประสบความสำเร็จ และเติบโตต่อไปได้

3) ทำให้องค์กรสามารถสร้างผลตอบแทน (Returns) ที่เหนือกว่าคู่แข่งได้ด้วยการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) และสามารถรักษาไว้ได้

4) ช่วยให้ผู้บริหารสามารถยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ คือ องค์กรจะสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพ (Efficiency) โดยการมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำกว่า และมีประสิทธิผล (Effectiveness) คือ บริหารงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ถ้าได้มีการบริหารกลยุทธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งในช่วงของการกำหนดกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมติดตามผล

5) ช่วยทำให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะ Proactive คือ คาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิด หรือเป็นฝ่ายรุก มากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับและป้องกันตัว (Reactive and Defensive) ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวได้ดีกว่าหรือฉวยโอกาสได้ดีกว่าหรือได้ก่อนคู่แข่ง

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 18) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์มี ดังนี้

1) การบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้หน่วยงานขององค์กรมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ถ้าปราศจากแนวทางที่กำหนดโดยการบริหารเชิงกลยุทธ์แล้วหน่วยงานขององค์กรมักจะโน้มเอียงไปสู่ทิศทางที่แตกต่างกัน

2) การบริหารเชิงกลยุทธ์บังคับให้ผู้บริหารต้องมีประสิทธิภาพ และตระหนักถึงสภาพแวดล้อมของพวกเขามากขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์ จะปลูกฝังนิสัยการใช้ความคิด และการมองอนาคตแก่ผู้บริหาร

3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ ไม่เพียงแต่สนับสนุนความผูกพันในส่วนของผู้บริหารที่มีส่วนร่วมเท่านั้น แต่จะช่วยลดการต่อต้านในสิ่งที่พวกเขาไม่เข้าใจบุคคลส่วนใหญ่จะยอมรับการตัดสินใจเมื่อพวกเขาเข้าใจปัจจัยที่จำกัด และทางเลือกที่เป็นไปได้

กล่าวโดยสรุป การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการภายในองค์กร เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการบริหารจัดการเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การทำความเข้าใจและการพยายามศึกษาองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์เพื่อการจัดการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความสำคัญของกลยุทธ์ ที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

2.3 ความหมายของกระบวนการพัฒนากลยุทธ์

Certo & Peter (1991, p. 45) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้องค์กรสามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสม และเสนอขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) โดยพิจารณา “จุดแข็ง-จุดอ่อน” ภายในองค์กร และ “โอกาส-อุปสรรค” จากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรทั้งที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขในระยะเวลาที่ผ่านมา และที่จะเป็นเงื่อนไขในอนาคต

2) การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) โดยพิจารณาภารกิจองค์กรเน้น เหตุผลการเมืององค์กร เป้าประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับจากองค์กร

3) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) โดยพิจารณาออกแบบ และเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม และสามารถปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ

4) การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (Strategic Implementation) โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์กร และวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

5) การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) โดยทำการติดตามผลปฏิบัติงาน และทำการประเมินผลกระบวนการ และประเมินผลสำเร็จขององค์กร

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, หน้า 54) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง การเลือกทางเลือกภายหลังการประเมินสภาพแวดล้อมที่มักพบว่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุอยู่ภายใต้ 3 สภาวะ ได้แก่ สภาวะที่แน่นอน สภาวะที่ไม่แน่นอน และสภาวะที่มีความเสี่ยง ดังนี้

1) สภาวะที่แน่นอน หมายถึง สภาวะที่สามารถควบคุม และไม่เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน เพราะมีข้อมูลเพียงพอในการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม

2) สภาวะที่ไม่แน่นอน หมายถึง สภาพความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่มีอยู่กับข้อมูลที่ต้องการ โดยข้อมูลที่มีอยู่นั้นน้อยกว่าที่ต้องการจึงไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ เพราะหากตัดสินใจไปอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

3) สถานะที่มีความเสี่ยง หมายถึง สถานะที่แทบจะไม่สามารถคาดการณ์ว่า อะไรจะเกิดขึ้น จึงไม่สามารถวางแผนในระยะยาวได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในสถานะที่แน่นอนให้เลือกทางเลือกที่ปราศจากความเสี่ยง และให้ผลตอบแทนสูงสุด ในสถานะที่มีความเสี่ยงหรือมีความไม่แน่นอนให้เลือกทางเลือกโดยอาศัยหลักการตัดสินใจ ดังนี้

(1) กฎการสูญเสียที่น้อยที่สุด (Minimax Loss Rule) คือ ทางเลือกที่สูญเสียผลประโยชน์น้อยที่สุด และมีโอกาสได้มากที่สุด

(2) กฎการได้มากที่สุดของระดับต่ำที่สุด (Maximin Gain Rule) คือ ทางเลือกที่ไม่ต้องเสี่ยงแม้ว่าจะได้น้อย

(3) กฎการได้มากที่สุด (Maximum Gain Rule) คือ ทางเลือกที่มุ่งจะได้รับมากที่สุด โอกาสเสี่ยงต่อความล้มเหลวสูงคาดการณ์อนาคตยาก มีความไม่แน่นอนสูง

(4) กฎการได้ทั้งสองฝ่าย (Maximum Joint Gain) เป็นทางเลือกแบบชนะ-ชนะ คือ ทางเลือกการแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น การกำหนดกลยุทธ์ต้องคำนึงถึงหลักการตัดสินใจเพื่อให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

กล่าวโดยสรุป กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการทำงานที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ประกอบด้วย การตรวจสอบสภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งการกำหนดกลยุทธ์ด้วยวิธีการใช้ข้อมูลจากตาราง SWOT Matrix นั้น เป็นการสังเคราะห์ที่ให้ได้กลยุทธ์ที่ตรงประเด็น ชัดเจน และท้าทายต่อการพัฒนาศักยภาพเชิงรุกขององค์กร โดยกลยุทธ์ SO เน้นการใช้จุดแข็งในองค์กรร่วมกับโอกาสที่เอื้อจากภายนอก ดึงความโดดเด่นขององค์กรมาใช้ได้อย่างเต็มที่ กลยุทธ์ WO เป็นวิธีการที่จะลดจุดอ่อนภายในองค์กร โดยใช้ข้อได้เปรียบจากภายนอกมาแก้ไข กลยุทธ์ ST เป็นวิธีการเสริมจุดแข็งภายในก่อนเพื่อป้องกันภาวะคุกคามจากภายนอก ส่วนกลยุทธ์ WT เป็นกลยุทธ์ที่แสดงถึงความพยายามลดจุดอ่อนภายในองค์กร ในลักษณะการตั้งรับ และหาวิธีที่จะหลีกเลี่ยงภาวะคุกคามหรือข้อจำกัดจากภายนอก โดยหลักการตัดสินใจเลือกแนวทางเพื่อกำหนดกลยุทธ์จะต้องคำนึงถึงกฎการสูญเสียที่น้อยที่สุด กฎได้มากที่สุดของระดับต่ำที่สุด กฎการได้มากที่สุด และกฎการได้ทั้งสองฝ่าย

3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสู่ฐานสมรรถนะ

3.1 ความหมายของฐานสมรรถนะ

เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ (2562, หน้า 1-30) กล่าวว่า ฐานสมรรถนะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แสดงออกได้ทางพฤติกรรม การปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ จึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ และความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

Levine & Patrick (2019, p. 3) กล่าวว่า การศึกษาฐานสมรรถนะว่ามีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1) ผู้เรียนได้รับการหนุนเสริมเติมพลังอย่างสม่ำเสมอในการตัดสินใจที่สำคัญเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้ของตนว่าจะสามารถสร้างสรรค์ และประยุกต์ความรู้ได้อย่างไร และจะสามารถแสดงออกหรือนำเสนอให้เห็นการเรียนรู้ ของตนได้อย่างไร

2) การประเมินต้องเป็นการประเมินอย่างมีความหมาย เป็นการประเมินเชิงบวกที่ส่งเสริมสนับสนุนประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ทันทั่วถึง และปรากฏหลักฐานที่ชัดเจน

3) ผู้เรียนแต่ละบุคคลได้รับการสนับสนุน และตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างหลากหลายในการเรียนรู้

4) ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องสะท้อนจากหลักฐานที่แสดงถึงการรู้แจ้ง (Mastery) มิใช่เวลาเรียน

5) ผู้เรียนเรียนรู้เชิงรุกด้วยวิธีที่แตกต่างหลากหลายตามจังหวะที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล

6) ในวัฒนธรรม โครงสร้าง และการดำเนินการในระบบการจัดการศึกษา และระบบโรงเรียนต้องมีกลยุทธ์เพื่อสร้างความเสมอภาคแก่ผู้เรียนทุกคน

7) ปรากฏความคาดหวังร่วมกันอย่างจริงจังเกี่ยวกับการเรียนรู้ (ความรู้ ทักษะ และลักษณะนิสัย) ที่มีความชัดเจน โปร่งใส สามารถตรวจสอบ และถ่ายโอนได้

กล่าวโดยสรุป ฐานสมรรถนะ หมายถึง การมีศักยภาพ (Potential) ภายในซึ่งเป็นความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล ในบางครั้งอาจจะต้องได้รับการกระตุ้นถึงจะแสดงออกมาให้เห็น การกระตุ้นหรือได้รับการศึกษาหรือเรียนรู้ที่เหมาะสมกับภาวะแฝงนั้น และเมื่อศักยภาพนั้นปรากฏออกมาหากบ่มเพาะความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แสดงออกได้

ทางพฤติกรรมที่ปฏิบัติที่สามารถวัด และประเมินผลได้ จึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ และความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

3.2 ความสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564, หน้า 7) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มี ดังนี้

- 1) การจัดการศึกษาด้วยระบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum: CBC)
- 2) การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency-Based Instruction: CBI)
- 3) การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (competency-Based Assessment: CBA)

แนวทางดังกล่าวเป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centric) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ และความถนัดของตน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นในการนำไปใช้แก้ปัญหา หรือดำรงชีวิต เป็นการศึกษาที่ออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเสมอภาค ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความแตกต่างที่หลากหลายของผู้เรียน โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1) มุ่งให้ผู้เรียนแสดงความสามารถที่เชี่ยวชาญ เน้นการนำความรู้ไปใช้
- 2) คาดหวังให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
- 3) ผู้เรียนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ให้ถึงเป้าหมาย สามารถออกแบบการเรียนรู้ของตนเองได้ สามารถเรียนได้ในสถานที่ และเวลาที่แตกต่างกัน โดยการช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างยืดหยุ่น ตามลักษณะเฉพาะของผู้เรียน
- 4) ผู้เรียนจะได้รับการประเมินเมื่อพร้อม เน้นการปฏิบัติด้วยเครื่องมือวัดที่เข้าถึงความเชี่ยวชาญของผู้เรียน

นอกจากนั้น หลักสูตรจะช่วยให้ผู้สอนปรับแนวคิด และมุมมองในการออกแบบและจัดการเรียนรู้จากการเน้นที่เนื้อหาสาระมาเน้นสมรรถนะ ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นองค์รวม ลดที่จะมุ่ง การสอนเนื้อหาความรู้จำนวนมาก ลดภาระและเวลาในการสอบตามตัวชี้วัดจำนวนมาก ทำให้สถานศึกษามีพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญจำเป็นของบริบทได้มากขึ้น ในการออกแบบหลักสูตรฐานสมรรถนะได้ยึดหลักความเป็นเอกภาพของชาติในประชาคมโลกบนความแตกต่างบริบทเชิงพื้นที่ เน้นการพัฒนาผู้เรียนเฉพาะบุคคลอย่างเป็นองค์รวมที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และสามารถฟื้นคืนสภาวะสมดุลได้ด้วยหลักการสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (CBE Thailand) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

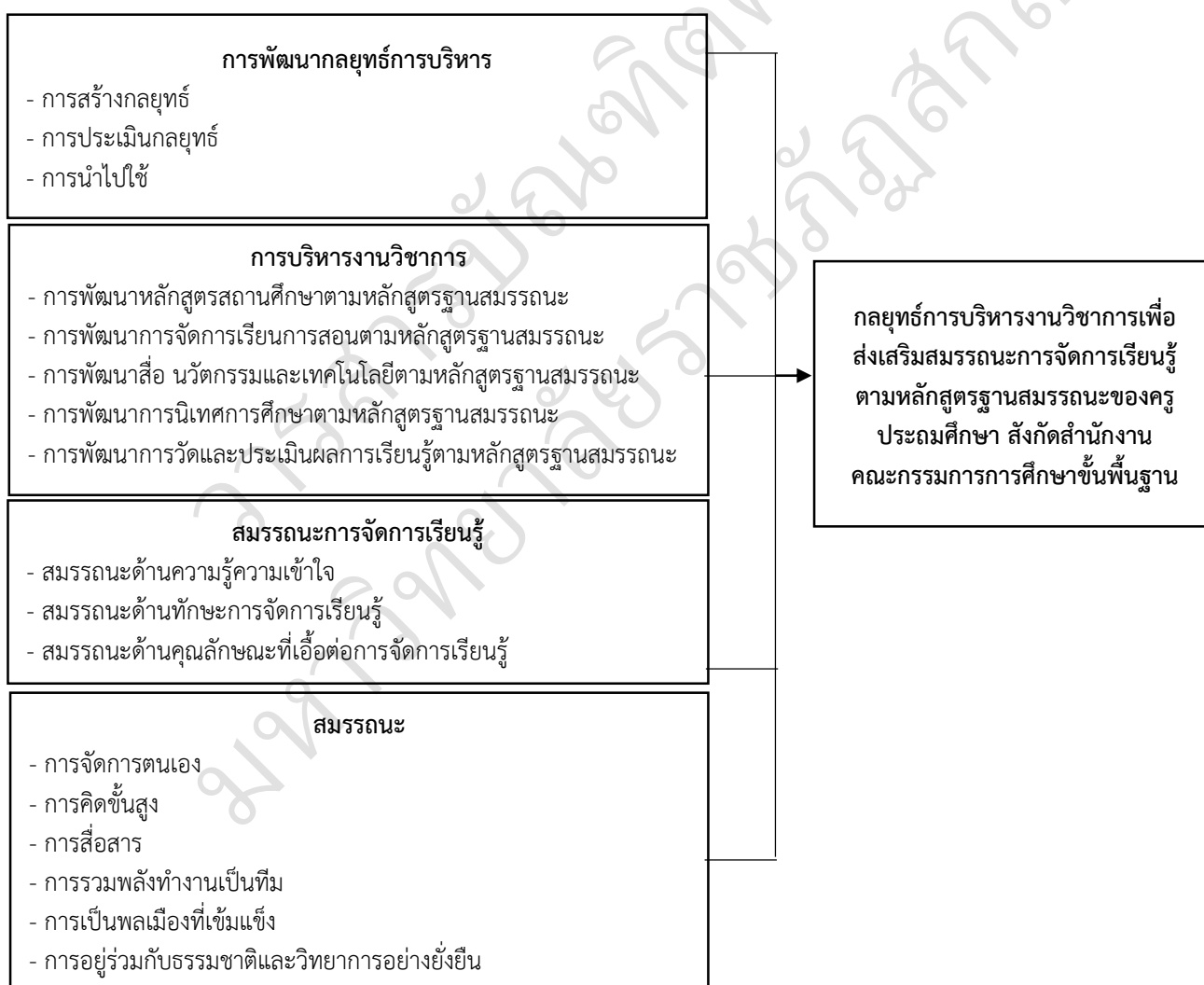
- 1) เป็นหลักสูตรที่มีเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยเน้นการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล (Personalization) อย่างเป็นองค์รวม (Holistic Development) เพื่อการเป็นเจ้าของ การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Life-Long Learning)
- 2) เป็นหลักสูตรที่เชื่อมโยงระหว่างสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต และการทำงาน
- 3) เป็นหลักสูตรที่จัดสภาพแวดล้อม และเส้นทางการเรียนรู้ (Learning Pathway) ที่หลากหลาย และระบบสนับสนุนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปัญหา และธรรมชาติของผู้เรียน
- 4) เป็นหลักสูตรที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การใช้สื่อ และสถานการณ์การเรียนรู้ร่วมสมัย
- 5) เป็นหลักสูตรที่มุ่งใช้การประเมินเพื่อการพัฒนา และสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนตามเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance) ที่เป็นธรรม เชื่อถือได้ เอื้อต่อการถ่วงดุลการเรียนรู้ และพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นตามระดับความสามารถ ทั้งนี้ได้กำหนดการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะไว้ ดังนี้

- 1) กำหนดผลการเรียนรู้อย่างชัดเจนว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้เมื่อจบหลักสูตร
- 2) ใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ทำให้การเรียนการสอนเชื่อมโยงกับการประเมินผลและการรับรองคุณวุฒิ
- 3) มีเกณฑ์การปฏิบัติ เพื่อเป็นมาตรฐานในการประเมินผลผู้เรียน เป็นข้อกำหนดความรู้ และทักษะ และนำความรู้และทักษะนั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

ทิสนา แหมมณี (2562, หน้า 48) อธิบายว่า หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency –Based Curriculum) จะกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standards) ขึ้นเป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สมรรถนะที่กำหนดให้ผู้เรียน โดยทั่วไปมี 2 ลักษณะ คือ (1) สมรรถนะหลัก ที่เรียกว่า Core Competency เป็นสมรรถนะที่เรียกว่า สมรรถนะข้ามวิชาหรือคร่อมวิชา คือ เป็นสมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หลากหลาย หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ลึกซึ้งขึ้น (2) สมรรถนะเฉพาะ หรือ Specific Competency เป็นสมรรถนะเฉพาะวิชา/สาขาวิชา ซึ่งจำเป็นสำหรับวิชานั้นๆ

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ หลักสูตรฐานสมรรถนะนั้นผู้เรียนสามารถเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ ตามความถนัดของตน โดยหลักสูตรฐานสมรรถนะจะเป็นตัวกำหนดความรู้ ทักษะ และการนำความรู้ และทักษะนั้นๆ ที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติภาระงาน/กิจกรรมต่างๆ ได้เมื่อเรียนจบหลักสูตร และสามารถวัดและประเมินผลได้ตามเกณฑ์การปฏิบัติที่กำหนด เกณฑ์การปฏิบัติ ตามสาระวิชาต่าง ๆ จะมีสมรรถนะเฉพาะวิชาของตน ซึ่งมีลักษณะเป็น “ทักษะ” (Skill) หากผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะจนสามารถใช้งานได้ และพัฒนาให้ใช้ได้จนทำได้อย่างดี คล่องแคล่ว ชำนาญขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะนั้นในการทำงาน และในสถานการณ์หลากหลาย ทักษะนั้นก็จะพัฒนาเป็นสมรรถนะ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการนำไปใช้แก้ปัญหาหรือการดำรงชีวิตของผู้เรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการวิจัย กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนนาร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในระดับ ประถมศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 189 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการวิจัย กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนนาร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในระดับ ประถมศึกษา ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ลักษณะประภา สุวรรณสมบัติ, 2565, หน้า 95) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 แห่ง ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน กระจายตามจังหวัด ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครู จำนวน 381 คน

การวิจัย เรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี โดยผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับแนวทางของการบริหารงาน วิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นอื่น ๆ

วิธีรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเอกสาร ข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ แบบเลือกตอบ (Check List) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยอาศัยเทคนิคของ Likert (1967) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.60–1.00 มี ค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับระหว่าง 0.50–0.95 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

1. ขอบหนังสือราชการจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม ถึงโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 แห่ง

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) 2) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อ ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

วิธีรวบรวมข้อมูล

นำผลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ มาวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง หรือ Priority Need Index (PNI_{modified})

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง Priority Need Index (PNI_{modified}) โดยจัดกลุ่มเป็นความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาต่ำ จากการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาจำเป็นสูงสุดลดด้วยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาต่ำสุดแล้วหารด้วยสอง

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์ข้อมูล SWOT และ TOWS Matrix จัดทำเป็นรายคู่ ประกอบด้วย SO (จุดแข็ง-โอกาส) ST (จุดแข็ง-ภาวะคุกคาม) WO (จุดอ่อน-โอกาส) WT (จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม)

วิธีรวบรวมข้อมูล

นำผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง มาจัดทำเป็นตารางวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix เป็นรายคู่

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจากการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากลุ่มต่ำซึ่งเป็นจุดแข็งและโอกาส ส่วนความต้องการจำเป็นในการพัฒนากลุ่มสูงซึ่งเป็นจุดอ่อนและภาวะคุกคาม โดยจับเป็นรายคู่ ดังนี้ 1) การหาจุดแข็งกับโอกาส (Strength and Opportunity: SO) ในการกำหนดกลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive Strategy) 2) การหาจุดแข็งกับภาวะคุกคาม (Strength and Threat: ST) ในการกำหนดกลยุทธ์แบบแตกตัวหรือกระจายกิจการ (Diversification Strategy) 3) การหาจุดอ่อนกับโอกาส (Weakness and Opportunity: WO) ในการกำหนดกลยุทธ์แบบพลิกตัว (Turn Around Oriented Strategy) 4) การหาจุดอ่อนกับภาวะคุกคาม (Weakness and Threat: WT) ในการกำหนดกลยุทธ์เชิงป้องกัน (Defensive Strategy)

ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกเอกสาร ประกอบด้วย ประเด็นกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีการดำเนินการ

วิธีรวบรวมข้อมูล

นำผลการจับรายชื่อของจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับภาวะคุกคาม จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับภาวะคุกคาม มาจัดทำร่างกลยุทธ์ ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีการดำเนินการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 การรับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ การรับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ

1. คู่มือการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย คำชี้แจง ประเด็นการสนทนา ได้แก่ ประเด็น กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีการดำเนินการ

2. แบบประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ เป็นแบบประเมินแบบประมาณค่า 5 ระดับ

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ เมื่อตอบรับแล้ว กำหนด วัน เวลา และสถานที่ประชุมแล้วทำหนังสือเชิญประชุมสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. จัดทำคู่มือการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย คำชี้แจงประเด็นการสนทนา ประเด็นกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาก่อน พร้อมหนังสือเชิญประชุม

3. จัดประชุมสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

4. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะจากผลการประชุมสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และจากความคิดเห็นข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 43 วิธีดำเนินการ โดยมี กลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รอง ดังนี้ กลยุทธ์หลักที่ 1 ปรับระบบการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และมีกลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) ส่งเสริมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน 2) ปรับปรุงสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรม กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีทันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และมีกลยุทธ์รองในการดำเนินการ ดังนี้ 1) ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันทุกรอบปี การศึกษา 2) ปรับปรุงหลักสูตรโดยใช้ฐานข้อมูลทางด้านเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน กลยุทธ์หลักที่ 3 ปรับระบบงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพ และมีกลยุทธ์รองในการดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตรอย่างพอเพียง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาวិธีการใช้งบประมาณในการพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอน กลยุทธ์หลักที่ 4 ยกระดับคุณภาพการนิเทศการศึกษาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ และมีกลยุทธ์รองในการดำเนินการ ดังนี้ 1) พัฒนาสมรรถนะบุคลากรในการนิเทศอย่างเป็นระบบ 2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการนิเทศการศึกษา กลยุทธ์หลักที่ 5 พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาผสานให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน และมีกลยุทธ์รองในการดำเนินการ ดังนี้ 1) พัฒนาสมรรถนะบุคลากรในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน 2) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กลยุทธ์หลักที่ 6 พัฒนาระบบการวัดประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างรอบด้าน และมีกลยุทธ์รองในการดำเนินการ ดังนี้ 1) ปรับปรุงระบบการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ 2) สร้างระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล

2. การรับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ผลจากการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีดังนี้

2.1 ผลการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ทั้ง 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 43 วิธีดำเนินการ

2.2 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ได้รับฉันทามติให้มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง ซึ่งได้นำมาอภิปราย ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับระบบการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรารัตน์ กระจำนที (2562, หน้า 116) ซึ่งทำวิจัย เรื่อง การศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการจัดการศึกษา 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาสื่อ และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศภายในและภายนอกสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อ และการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มีความต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม และสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อผลิตสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน เนื่องจากสภาพทางสังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อการสอนแบบเดิมไม่สามารถตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียนได้ ดังนั้น จึงต้องมีการปรับระบบการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีโดยต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อผลิตสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีทันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีสุคนธ์ คุณาเอก (2563, หน้า 191) ซึ่งทำวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์สำรวจ วิจัย สภาพพื้นฐานด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอในการสนับสนุนให้ได้หลักสูตรที่ดีสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมได้ การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง การที่จะจัดหลักสูตรให้มีคุณภาพนั้น ผู้พัฒนาหลักสูตรต้องศึกษาข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ข้อมูลเกี่ยวกับสังคม หรือข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลที่สมจริงที่สุด เพราะข้อมูลเหล่านี้ จะช่วยให้ค้นพบหลักสูตรในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ช่วยให้เห็นภาพรวมว่าในการจัดทำหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง และสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นมีอิทธิพลต่อหลักสูตรอย่างไร ทำให้กำหนดองค์ประกอบหลักสูตร ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ได้เหมาะสม เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียนในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา เพื่อจัดทำหลักสูตรที่มีความทันสมัย มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างแท้จริง

กลยุทธ์ที่ 3 ปรับระบบงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบาย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 (2566, หน้า 2) ข้อ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา ข้อ 2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน เนื่องจากหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นเรื่องที่ใหม่ และมีการใช้ก่อนในโรงเรียนนาร่อง ดังนั้น การส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ถูกต้องจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 ยกระดับคุณภาพการนิเทศการศึกษาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีสุคนธ์ คุณาเอก (2563, หน้า 195) ซึ่งทำวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า รูปแบบของการนิเทศการศึกษามุ่งเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อพัฒนาการทำงาน รูปแบบการนิเทศมีความยืดหยุ่น โดยอาจปรับเป็นการประเมินตนเองได้ในบางประเด็น ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหาร และรูปแบบการนิเทศมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เลือกใช้รูปแบบการนิเทศ และเครื่องมือที่เหมาะสม และนำเชื่อถือผู้ทำการนิเทศจะต้องเข้าใจสภาพการจัดการเรียนการสอน และสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มีการปรับปรุงวิธีการนิเทศ และเครื่องมือนิเทศให้มีความเหมาะสมมีมาตรฐาน และเชื่อถือได้เสมอ สะท้อนผลการนิเทศเบื้องต้นในทันที เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยอาจมีการนิเทศเพิ่มเติม หรือนัดหมายเพื่อให้ข้อมูลขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการผู้ให้การนิเทศจัดทำรายงานการนิเทศการศึกษาและสะท้อนผลการนิเทศ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการนิเทศการศึกษาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะมีความสำคัญเพราะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูและผลการบริหารจัดการสถานศึกษาแต่ในการนิเทศการศึกษาควรเป็นการนิเทศเพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้น โดยปราศจากอคติหรือการจับผิด และต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ครูผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ไม่เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศการศึกษา และไม่คิดว่าเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครู

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาวัตถกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาผสมผสานให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณข มั่งมีสุขศิริ (2562, หน้า 21) ซึ่งทำวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ และทักษะของนักเรียนระดับชั้น ป.4 ว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้หมายถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ มีความรู้ได้คิด ได้ปฏิบัติงาน เกิดทักษะ และคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ และให้สามารถบูรณาการความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาในชีวิตจริง ซึ่งนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูจึงควรเป็นนวัตกรรมสำเร็จรูปที่สะดวก และง่ายต่อการนำไปใช้ ได้ประโยชน์โดยไม่กระทบการบริหารจัดการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม เนื่องจากนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูมีการจัดทำและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาผสมผสาน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูร่วมประเมินการใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ของครู ติดตาม ชี้แนะแนวทางการใช้สื่อที่ถูกต้องเหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบการวัดประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ ปินตาดี (2560, หน้า 79) ซึ่งทำวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอวังน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผล เกิดปัญหาอาจเนื่องจากผู้บริหารไม่ได้ทำความเข้าใจหลักการวัดผลประเมินผล และถ่ายทอดให้ครูผู้สอน และครูผู้สอนขาดสื่อการสอน และวิธีการสอน รวมถึงนวัตกรรมใหม่ ๆ เนื่องจาก การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ เป็นการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนในการใช้ทักษะ และวิธีการที่ได้เรียนรู้ในบทเรียน ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง เพื่อพิจารณาว่านักเรียนสามารถสังเคราะห์ นำไปใช้ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้หรือไม่ ดังนั้น จึงควรพัฒนาครูให้ได้รับการอบรม เกิดความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาวิธีการวัด และประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างถูกต้อง ส่งผลให้ครูมีการวัดและประเมินผลนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักสูตร

2. ผลการรับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

การสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีมติเห็นชอบในกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 1) ปรับระบบการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีทันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 3) ปรับระบบงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพ 4) ยกระดับคุณภาพการนิเทศการศึกษาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ 5) พัฒนาวัตถกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาผสมผสานให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน 6) พัฒนาระบบการวัดประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างรอบด้าน และผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ พบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์ ได้รับฉันทามติให้มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพงศ์ ชุ่ม (2563, หน้า 2) ซึ่งทำวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาเอกชนในบริบทสากล ที่พบว่าการนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่การปฏิบัติใน สถานศึกษาต้องสนับสนุนด้านทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ การฝึกอบรมบุคลากร กำหนดรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

องค์ความรู้ใหม่

จากกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะฉบับสมบูรณ์นั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ประสบความสำเร็จนั้น สิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการเป็นอันดับแรกคือต้องมีการปรับระบบการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม และวัฒนธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน รวมถึงต้องยกระดับคุณภาพการนิเทศโดยพัฒนาทั้งสมรรถนะบุคลากรในการนิเทศ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการนิเทศการศึกษา เพื่อการนิเทศให้ตรงจุดสอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างแท้จริง

สรุป

ผลการวิจัยสรุปได้ว่ากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 1) ปรับระบบการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีทันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 3) ปรับระบบงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพ 4) ยกระดับคุณภาพการนิเทศ การศึกษาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ 5) พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาผสมผสานให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน 6) พัฒนาระบบการวัดประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างรอบด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติ ให้กับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะพบว่า ผลการประเมิน กลยุทธ์ ในภาพรวมมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

1.2 โรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนนำร่องในพื้นที่ต้นนวัตกรรมการศึกษา และโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาทั่วไปสามารถนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นนี้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาโรงเรียน และใช้เป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาครู และผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะในส่วนของระดับภูมิภาคหรือระดับจังหวัด เพื่อจะทำให้ได้องค์ความรู้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนนำร่องในพื้นที่ต้นนวัตกรรมการศึกษา เพื่อจะทำให้ได้องค์ความรู้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งหมด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- จตุณี แก้วเอียน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณาการพิมพ์.
- จิรารัตน์ กระจำนดี. (2562). *การศึกษาหลักสูตรการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2562). *พัฒนาการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน: จากอดีตสู่ยุคเปลี่ยนผ่านสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency)*. ใน รายการผลงาน สื่อ สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่กรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เข้าถึงได้จาก https://www.thaiedreform.org/wpcontent/uploads/2019/08/Core_competency09.pdf/. 15 มีนาคม 2566.

- ตรีสุคนธ์ คุณาเอก. (2563). *แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*
มัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทศนา แชมมณี. (2562). *10 สมรรถนะหลัก ปั่นเด็กไทยฉลาดรู้ อยู่ดีมีสุข มีความสามารถสูงและใส่ใจสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการคุรุสภา.
- อัมพรศักดิ์ ช่อม. (2563). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาเอกชนในบริบทสากล*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- บุญเลิศ เย็นคงคา. (2554). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: วีเจพริ้นติ้ง.
- พรณินภา ปินตาดีบ. (2563). *ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอวังน้ำเย็น สังกัดสำนักงาน*
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์ ศษ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. (2547). *ราชกิจจานุเบกษา*, 121(79ก).
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ลักษณะประภา สุวรรณสมบัติ. (2565). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาตามแบบชีวิตวิถีใหม่*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศศิกันต์ เจริญดี. (2544). *การศึกษากการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *เอกสารการประชุมวิชาการพัฒนาศึกษานิเทศก์แนวใหม่ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ:
ศูนย์พัฒนาการนิเทศเร่ร่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวาน
กราฟฟิค จำกัด.
- สุพานี สฤญวานิช. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรนุช มั่งมีสุขศิริ. (2562). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะและทักษะของนักประดิษฐ์*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Certo, S. C. (1988). *Instructor's manual for strategic management: concepts and applications. Theoretical*
support material (Vol. 1): Random House Business Division.
- David, F., & David, F. R. (2016). *Strategic management: A competitive advantage approach. concepts and cases*:
Pearson-Prentice Hall.
- Higgins, J. M., & Vincze, J. W. (1993). *Strategic management: Text and cases*. Harcourt School: Dryden Press.
- Levine, E., Patrick, S. (2019). *What Is Competency-Based Education? An Updated Definition*. Aurora Institute.
- Likert, R. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale," in *Attitude Theory and Measurement*.
New York: Wiley & Son.
- Smith, E. W., Krouse, S. W., & Atkinson, M. M. (1961). *The educator's encyclopedia*: New Jersey: Prentice-Hall.
- Thompson Jr, A. A., & Strickland III, A. J. (2003). *Strategic management: Concepts and cases*. UK: Mcgraw-Hill
College.